

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi postipalvelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan postipalvelulakia muutettavaksi siten, että postinkulun varmistustehtävät siirrettäisiin postiyritykseltä Viestintävirastolle. Jos postiyritys ei saisi postilähetystä toimitettua vastaanottajalle eikä palautettua lähettäjälle puutteellisten osoitetietojen vuoksi, Viestintäviraston tehtävänä olisi selvittää lähetyksen oikea vastaanottaja tai lähettäjä. Tätä tehtävää hoitaessaan Viestintävirasto voisi myös avata kirjeitä ja paketteja. Jos lähetyksen vastaanottajaa tai lähettäjää ei avaamisen jälkeenkään saataisi selville, Viestintäviraston tulisi säilyttää lähetys kuuden kuukauden ajan. Joissakin tapauksissa lähetykset voitaisiin hävittää tätä säilytysaikaa noudattamatta. Varmistustehtäviä hoitaisivat Viestintäviraston virkamiehet rikos-

oikeudellisella virkavastuulla.

Eduskunta edellytti postipalvelulain hyväksyessään, että hallitus valmistelee pikaisesti esityksen postipalvelun varmennusyksikön perustamisesta Viestintävirastoon. Nyt ehdotetulla lailla tehtävät siirrettäisiin Viestintävirastoon eduskunnan lausuman mukaisesti. Esityksellä ei kuitenkaan varsinaisesti perustettaisi erillistä yksikköä, koska Viestintäviraston sisäisestä organisaatiosta ei ole muutenkaan säädetty lailla. Viestintävirasto päätäisi itse tehtävien järjestämisestä viraston sisällä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan yhtä aikaa postipalvelulain kanssa 1 päivänä tammikuuta 2002.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Postipalvelulaki ja eduskunnan lausuma	3
Postipalvelulain säännökset lähetysten avaamisesta	3
Luottamuksellisen viestin suoja perustuslaissa	3
Postin selvityspalvelut	4
Toimijat	4
1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö.....	5
Perille saamattomien lähetysten käsittely Ruotsissa	5
Perille saamattomien lähetysten käsittely eräissä muissa Euroopan unionin mais- sa	5
1.3. Nykytilan arviointi	6
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3. Esityksen vaikutukset	7
3.1. Taloudelliset vaikutukset.....	7
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	8
4. Asian valmistelu	8
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	10
2. Voimaantulo	14
3. Säättämisjärjestys	15
LAKIEHDOTUS.....	16
postipalvelulain muuttamisesta	16
LIITE	21
RINNAKKAISTEKSTI.....	21
postipalvelulain muuttamisesta	21

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Postipalvelulaki ja eduskunnan lausuma

Postitoimintaa koskeva lainsäädäntö on uudistettu 6 päivänä huhtikuuta 2001 annetulla postipalvelulailla (313/2001). Laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Postipalvelulain tullessa voimaan kumoutuvat 29 päivänä lokakuuta 1993 annettu postitoimintalaki (907/1993) sekä sen nojalla annetut asetukset ja liikenneministeriön päätökset. Mainitulla lainsäädännön kokonaisuudistuksella saatetaan postitoimintaa koskeva lainsäädäntö perustuslain vaatimalle tasolle ja selkeytetään aiempi lainsäädännöllinen tilanne.

Antaessaan vastauksen hallituksen esityksestä postipalvelulaiksi 27 päivänä helmikuuta 2001 (EV 1/2001 vp) eduskunta hyväksyi lausuman, jossa edellytettiin, että hallitus valmistelee pikaisesti esityksen postipalvelun varmennusyksikön perustamisesta Telehallintokeskukseen. Liikennevaliokunta oli esittänyt lausuman hyväksymistä hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (LiVM 13/2000 vp). Valiokunta halusi kiinnittää erityistä huomiota postilähetysten perillemenon varmistamiseen ja katsoi, että viestin perille pääsy on osa perustuslaisia turvattua luottamuksellisen viestin suojaa. Hallituksen esityksessä laiksi viestintähallinnosta (HE 52/2001 vp) Telehallintokeskuksen nimi ehdotetaan muutettavaksi Viestintävirastoksi. Eduskunta on hyväksynyt lakiehdotuksen 5 päivänä kesäkuuta 2001.

Liikennevaliokunnan mietinnön mukaan viranomaisten hoitama varmennusyksikkö voisi käytettävissään olevien väestötieto- ja osoiterekisterien avulla kootusti huolehtia kaikkien postiyriytysten toimitettavaksi annettujen puutteellisin osoitetiedoin varustettujen

postilähetysten perille pääsyn varmistamisesta. Valiokunnan mielestä varmennusyksikölle tulisi antaa myös suljettujen kirjeiden avaimisoikeus tarkoin valvotuissa olosuhteissa ja vain osoitetietojen selvittämiseksi niissä tilanteissa, joissa kaikista yrityksistä huolimatta postin saajaa tai lähettäjä ei ole mahdollista muulla tavoin selvittää.

Postipalvelulain säännökset lähetysten avaamisesta

Postipalvelulain 17 §:n mukaan postiyritys ei voi avata suljettuja kirjeitä. Paketteja yritys voi avata vain, jos lähetys on vahingoittunut tai on syytä epäillä sen aiheuttavan vaaraa terveydelle tai omaisuudelle. Postiyritys ei siis voi avata suljettua kirjettä tai pakettia siitä syystä, että lähetystä ei voida toimittaa perille puutteellisten osoitetietojen vuoksi.

Postipakettien avaamista koskevat postipalvelulain 17 §:n 2 momentin tarkat menettelysäännökset. Niiden mukaan postipaketin saa avata vain Viestintäviraston tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Avaamisesta on myös laadittava pöytäkirja, joka toimitetaan Viestintävirastolle. Postiyritys siis hoitaa postipakettien avaamisen Viestintäviraston valvonnassa.

Postipalvelulaki ei sisällä säännöksiä sellaisten lähetysten käsittelystä, joiden vastaanottajaa tai lähettäjä ei ole saatu selville.

Luottamuksellisen viestin suoja perustuslaissa

Perustuslain 10 § sisältää säännöksiä yksityiselämän suojasta. Pykälän 2 momentin mukaan kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin suoja on loukkaamaton. Säännöksen perusteluissa viitataan perusoikeusuudistusta koskevaan hallituksen esitykseen (HE 309/1993 vp). Sen mukaan ehdo-

tuksen ensisijaisena tarkoituksena on suojata luottamukselliseksi tarkoitettujen viestien sisältö ulkopuolisilta. Lisäksi säännöksen todetaan antavan turvaa myös muille tällaista viestiä koskeville tiedoille, joilla voi olla merkitystä viestien säilymiselle luottamuksellisena. Esimerkkinä tällaisista tiedoista mainitaan puhelin tunnistamistiedot.

Perustelujen mukaan säännös luottamuksellisen viestien suojasta turvaa jokaiselle oikeuden luottamukselliseen viestintään ilman, että ulkopuoliset saavat oikeudettomasti tiedon viestien sisällöstä. Tämän on nimenomaisesti mainittu merkitsevän esimerkiksi suojaa kirjeiden tai muiden suljettujen viestien avaamista tai hävittämistä vastaan. Säännös ei suojaa vain viestien lähettäjä, vaan viestinnän molempia osapuolia.

Perustuslain 10 §:n 3 momentin toisessa virkkeessä luetellaan ne perusteet, joiden nojalla viestien salaisuuteen voidaan lailla säätää välttämättömistä rajoituksista. Rajoitusten säätäminen on mahdollista yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana. Nämä perusteet on lueteltu säännöksessä tyhjentyvästi.

Postin selvityspalvelut

Suomen Posti Oy käsittelee Jyväskylässä sijaitsevilla selvityspalveluissaan sellaiset lähetykset, joiden osoitetiedot ovat niin puutteelliset, ettei lähetyksiä voida toimittaa vastaanottajalle tai palauttaa lähettäjä. Jyväskylän selvityspalveluihin toimitetaan keskitetysti avattaviksi perille saamattomat kirjeet ja osa paketeista. Perille saamattomia paketteja avataan myös muissa postikeskuksissa Telehallintokeskuksen valtuutuksella. Myös lähetysten katoamistiedustelut on keskitetty Jyväskylään. Selvityspalveluissa työskentelee nykyisin yhteensä kaksitoista henkilöä.

Postin selvityspalveluihin saapui vuonna 2000 yhteensä 413 000 lähetystä, joista kirjeitä oli noin 409 000, paketteja noin 2 300 ja irtotavaroita noin 2 100 kappaletta. Lähtevien kotimaan kirjeiden kokonaismäärä oli 952 miljoonaa kappaletta vuonna 2000, mistä määrästä selvityspalveluihin saapui vain noin 0,04 prosenttia. Vuonna 1999 selvityspalve-

luihin saapuneiden kirjeiden osuus lähtevien kirjeiden kokonaismäärästä oli vielä pienempi, 0,03 prosenttia. Vuoden 2000 kasvuun vaikutti muun muassa vaalimainosten määrän lisääntyminen.

Selvityspalveluihin toimitettu lähetys avataan vasta, ellei muulla keinoin ole saatu selvitettyä sen paremmin vastaanottajaa kuin lähettäjäkään. Saapuvista lähetyksistä osa toimitetaan avaamattomina eteenpäin lähetystä ilmenevien tietojen perusteella.

Vuonna 2000 toimitettiin edelleen joko vastaanottajalle tai lähettäjälle yhteensä noin 178 000 kirjelähetystä, mikä on noin 44 % selvityspalveluissa käsiteltyjen kirjelähetysten kokonaismäärästä. Näistä noin 168 000 toimitettiin edelleen avaamattomina ja noin 9 500 avaamisen jälkeen. Lähetystä avaamatta kyettiin Suomen Posti Oy:n osoitetietojärjestelmän avulla lähettämään edelleen noin 75 000 kirjettä. Lähetystä toimitettiin edelleen avaamattomina myös frankkeerausleiman, PMM-sopimusnumeron ja logon avulla.

Kaikkiaan selvityspalveluihin saapuneista kirjeistä toimitettiin vastaanottajalle 0,64 % vuonna 2000 ja 0,93 % vuonna 1999. Vastaanottajalle toimitettujen kirjeiden määrän lasku johtuneen vaalivuoden 2000 vaalimainosten suuresta määrästä. Lähettäjäille saatiin palautettua kirjeistä 43,8 % vuonna 2000 ja 47,9 % vuonna 1999. Vuonna 2000 selvityspalveluihin saapuneista kirjeistä hävitettiin 54,6 %, kun taas vuonna 1999 hävitettyjen kirjeiden osuus jäi hieman alle puoleen (49,7 %). Säilytykseen otettujen kirjeiden osuus on vaihdellut yhden prosentin molemmin puolin, 0,97 % vuonna 2000 ja 1,39 % vuonna 1999.

Avatuista lähetyksistä löytyi vuonna 2000 rahaa yhteensä noin 193 000 markkaa. Lähetyksestä löytyneiden tavaroiden myynti on hoidettu yhteistoiminnassa Vahinkopalvelu Oy -nimisen yrityksen kanssa, mikä on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi.

Toimijat

Maanlaajuista postitoimintaa harjoittaa nykyisin Suomen Posti Oy, joka on valtion kokonaan omistama yhtiö. Sen toimialana on postitoiminta sekä muu siihen liittyvä ja sitä

tukeva toiminta. Yhtiö harjoittaa toimintaansa toimiala- ja tehtäväryhmittäin joko itse taikka tytäryhtiöidensä tai yhteisyritystensä välityksellä.

Suomen Posti Oy:llä on toistaiseksi voimassa oleva toimilupa postitoiminnan harjoittamiseen koko maan alueella. Postipalvelulain 44 §:n mukaan lain tullessa voimaan tällainen toimilupa on voimassa kaksikymmentä vuotta lain voimaantulosta. Suomen Posti Oy on nimetty postipalvelulain mukaisen yleispalvelun tarjoajaksi koko maassa. Yleispalveluvelvoite voidaan postipalvelulain 6 §:n mukaan asettaa toimiluvassa.

Valtioneuvosto myönsi Suomen Suoramainonta Oy:lle 8 päivänä kesäkuuta 2000 toimiluvan rajoitetun postitoiminnan harjoittamiseen 20:llä entisen Uudenmaan läänin kunnan ja kaupungin alueella. Toimiluvan mukaan yhtiöllä on oikeus harjoittaa postitoimintaa siten, että postin lähettäjinä ovat yritykset, yhteisöt, muut oikeushenkilöt ja yksityishenkilöt sekä vastaanottajina yksityishenkilöt, yritykset, yhteisöt ja muut oikeushenkilöt. Yhtiölle oli myönnetty rajoitettu toimilupa Helsingin, Vantaan, Espoon ja Kauniaisten alueelle vuonna 1997, ja toimilupa-alueita oli laajennettu tästä helmikuussa 2000. Suomen Suoramainonta Oy ei ole vielä aloittanut toimintaansa.

Ahvenanmaalla on ollut vuoden 1993 alusta lukien Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 20 kohdan nojalla itsenäinen postiyritys. Ahvenanmaalla on myös voimassa oma erillinen postilainsäädäntönsä, 13 päivänä elokuuta 1992 annettu Landskapslag om Posten på Åland (39/1992).

1.2 Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Perille saamattomien lähetysten käsittely Ruotsissa

Ruotsi on ainoa Euroopan maa, jossa perille saamattomia kirjeitä eivät käsittele postiyrietykset, vaan viranomaiset. Perille saamattomien kirjeiden käsittely on hoidettu Ruotsissa viranomaistoimintana postilain voimaantulosta 1 päivästä maaliskuuta 1994

alkaen. Tehtävää hoitaa Posti- ja telehallituksen (PTS) Kiirunassa sijaitseva käsittelyyksikkö, jossa on kahdeksan työntekijää. Vain tämän yksikön työntekijöillä on oikeus avata kirjeitä, joita ei ole kyetty toimittamaan vastaanottajalle tai palauttamaan lähettäjälle. Pakettien avaaminen ei kuulu yksikön toimivaltaan. Yksikkö toimii myös valvonta- ja tarkastusviranomaisena, missä ominaisuudessa se muun muassa tekee vuositarkastuksia alueille.

Postitoimintaa harjoittavan yrityksen tulee toimittaa perille saamattomat kirjeet Posti- ja telehallituksen käsittely-yksikköön päivittäin. Toimitustiheydessä on kuitenkin käytännössä alueellisia eroja, joita yksikkö yrittää parantaa lähinnä huomautuksin.

Keskimäärin noin 40 — 45 % yksikön käsittelemistä kirjeistä palautetaan lähettäville. Säilytysajan jälkeen yksikkö tulouttaa kirjeissä olleet rahat valtiolle, PTS:lle, ja kirjalliset viestit hävitetään polttamalla. Yksikkö ei käytännössä huutokauppaa säilytyksessä olleita tavaroita, vaan ne annetaan lahjoituksena esimerkiksi Pelastusarmeijalle tai Punaiselle ristille. Tavaroiden käsittelyn tarvetta vähentää se, ettei yksikössä käsitellä paketteja.

Ruotsissa postilain (1993:1684) 8 — 13 § koskevat perille saamattomia kirjeitä. Ne muistuttavat Suomen postipalvelulakia edeltäneen postitoimintalain vastaavia pykäläiä. Erona Suomeen on se, että selvittelyn suorittaa valvontaviranomainen eikä postiyritys. Posti- ja telehallituksella ei ole velvollisuutta selvittää oikeaa vastaanottajaa.

Perille saamattomien kirjeiden käsittelystä peritään maksuja, joita säännellään Posti- ja telehallituksen antamassa määräyksessä postilain mukaisista maksuista (2000:11). Postiyrietykset maksavat Posti- ja telehallituksen selvittely-yksikköön lähetettyjen kirjeiden määrän mukaan perusmaksua, osamaksua tai erityistä maksua.

Perille saamattomien lähetysten käsittely eräissä muissa Euroopan unionin maissa

Tanska. Tanskan lainsäädännössä annetaan Tanskan postille (Post Danmark) oikeus avata ja tutkia lähetykset, joita ei muulla keinoin

saada toimitettua lähettäjälle tai vastaanottajalle. Myös vahingoittuneiksi epäillyt lähetykset saadaan avata. Vain Tanskan postin tehtävään määräämät henkilöt voivat avata lähetyksiä. Heidän on allekirjoitettava vakuutus, jossa he lupaavat olla lukematta lähetyksestä mitään muuta kuin lähettäjän tai vastaanottajan nimen ja osoitteen sekä olla paljastamatta tietoonsa saamiaan seikkoja.

Saksa. Saksan postilainsäädännössä annetaan postiyrityksille oikeus lähetyksen avaamiseen tietyin edellytyksin. Postiyritys voi poiketa postilähetyksen salaisuutta koskevista rajoituksista, jos se on välttämätöntä perille saamattoman lähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi ja jos selvittämistä ei voida tehdä muilla keinoin. Postiyritys voi avata lähetyksen myös suojatakseen vahingoittuneen lähetyksen sisältöä, torjuakseen ihmisiä tai omaisuutta uhkaavaa vaaraa taikka kontrolloidakseen tiettyjen hinnoittelun ehtojen täyttymistä.

Iso-Britannia. Isossa-Britanniassa postilaitos voi toimilupamääräyksen nojalla käsitellä lähetyksiä, joita ei ole saatu toimitettua perille. Hallintoviranomaisten rooli rajoittuu toimiluvan myöntämiseen varattujen palveluiden alueella toimiville yrityksille. Toimilupa sisältää myös määräyksiä turvajärjestelyistä, joita postiyritysten on noudatettava perille saamattomia lähetyksiä käsitellessään. Postilaitoksella on eri puolilla maata kaksi suurta varastoa, joihin tällaiset lähetykset kootaan.

1.3 Nykytilan arviointi

Suomen Posti Oy:n selvityspalvelujen toiminta on ollut nykymuodossaan tehokasta ja asiakasystävällistä. Toiminnan tehokkuutta on vastikään lisätty uudistamalla selvityspalvelujen tieto- ja raportointijärjestelmät. Yksikkö saa jatkuvasti myönteistä asiakaspalautetta. Selvitystoiminnan jatkamista pidetään tarpeellisena ja mielekkäänä. Valituksia lähetyksen avaamisesta ei sen sijaan ole tullut. Telehallintokeskus ei ole käsitellyt yhtäkään asiaa koskevaa valitusta selvityspalvelujen olemassaoloaikana, ja yksikkökin on raportoinut Telehallintokeskukselle vain yhden tiedustelun selvittämisestä.

Eduskunta on pitänyt lähetyksen perillemenon varmistamista niin tärkeänä, että myös lähetyksen avaaminen on sen vuoksi tarpeen. Tämän tehtävän yhteiskunnallinen intressi todettiin eduskunnan postipalvelulaista käymässä keskustelussa erittäin merkittäväksi.

Suomen Posti Oy:n selvityspalveluissa on hoidettu keskitetysti puutteellisin osoitetiedoin varustettujen lähetyksen käsittely vuodesta 1994. Kaikkiaan noin 44 % selvityspalveluissa käsitellyistä kirjeistä toimitettiin vuonna 2000 edelleen joko vastaanottajalle tai lähettäjälle. Selvityspalveluihin tulevista lähetyksistä suurin osa toimitetaan edelleen avaamattomina. Avaamisen jälkeen toimitettiin vuonna 2000 noin 9 500 lähetystä eteenpäin joko vastaanottajalle tai lähettäjälle.

Vuoden 2001 loppuun asti voimassa olevan postitoimintalain 5 §:n mukaan postilaitoksen tulee turvata kirjesalaisuus kaikkien postilähetyksen suhteen. Lain 11 §:ssä säädetään niistä tilanteista, joissa postilaitoksella on oikeus poiketa postilähetyksen salaisuudesta eli avata suljettu postilähetys. Avaamisen perusteita ovat säännöksen mukaan lähettäjän tai vastaanottajan suostumus, lähetyksen vahingoittuminen, vaaran välttäminen ja lähetyksen perille saamattomuus. Perille saamattoman lähetyksen voi avata, jos sitä ei ole voitu toimittaa takaisin lähettäjälle. Lain 9 §:ssä perille saamaton lähetys määritellään postilähetykseksi, joka on ilmeisen henkilökohtainen ja jota ei ole voitu antaa vastaanottajalle tai jota tämä ei ole halunnut vastaanottaa.

Nykytilan säilyttäminen ei ole mahdollista enää sen jälkeen, kun postipalvelulaki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Uudessa laissa on otettu huomioon 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tullut perustuslaki, jonka mukaan kirjeen ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Tämän seikan korostamiseksi postipalvelulain 17 §:ään on otettu säännös, jonka mukaan postiyritys ei saa avata suljettua kirjettä. Myöskään postipakettia ei enää saa avata siitä syystä, ettei sitä saada toimitettua perille. Näistä syistä postinkulun varmistustehtävät on tarpeen siirtää viranomaiselle, joka hoitaisi tarvittaessa myös uusien toimijoiden perille saamattomien lähetyksen avaamisen.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen keskeisenä tavoitteena on siirtää Viestintäviraston tehtäväksi postilähetyksen oikean vastaanottajan tai lähettäjän selvittäminen niissä tapauksissa, joissa postiyritys ei ole puutteellisten osoitetietojen vuoksi saanut toimitettua lähetystä vastaanottajalle eikä palautettua lähettäjälle. Viestintävirastossa näitä tehtäviä hoitavilla olisi rikosoikeudellinen virkavastuu ja vaihtolovelvollisuus.

Postiyritys velvoitettaisiin toimittamaan Viestintävirastoon välittömästi sellaiset postilähetykset, joita se ei ole kyennyt toimittamaan eteenpäin. Ehdotetussa laissa säänneltäisiin lähetysten avaamista Viestintävirastossa. Viestintävirasto saisi avata suljetun kirjeen vain, jos se olisi välttämätöntä vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi tai jos kirje saattaisi aiheuttaa vaaraa. Postipaketin voisi avata muun muassa siksi, ettei sitä ole saatu toimitettua perille eikä palautettua. Avaamisesta tulisi tehdä lähetykseen tai sen liitteeseen laissa tarkemmin säänneltävät merkinnät.

Postipalvelulakiin lisättäisiin myös säännökset avattujen lähetysten käsittelystä Viestintävirastossa. Lähetykset tulisi säilyttää kuuden kuukauden ajan avaamispäivästä laskettuna, minkä jälkeen ne voitaisiin myydä tai hävittää. Muun muassa pilaantuneet ja vaaraa aiheuttavat lähetykset voitaisiin kuitenkin hävittää säilytysaikaa noudattamatta. Laki sisältäisi säännöksiä myös siitä, missä tapauksissa postiyritys voisi hävittää lähetysten.

Ehdotetulla lailla siirrettäisiin viranomaisille postinkulun varmistustehtävät, kuten eduskunta on postipalvelulaista antamassaan vastauksessa edellyttänyt. Tehtävää hoitaisi Viestintävirasto, jolle annettaisiin myös oikeus avata lähetyksiä. Tavoitteena olisi säilyttää selvittelytoiminta samalla tasolla kuin se on Suomen Posti Oy:n hoitamana ollut.

Eduskunta on lausumassaan edellyttänyt, että hallitus valmistelee esityksen postipalvelun varmennusyksikön perustamisesta Telehallintokeskukseen. Esityksessä ehdotetaan kuitenkin, että postinkulun varmistustehtävät siirretään Viestintävirastoon erityistä yksikköä perustamatta. Viestintäviraston organi-

saatiota ei laissa säänneltäisi, koska siitä ei muutenkaan ole säädetty lain tasolla. Telehallinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (478/2000) mukaan Telehallintokeskuksen organisaatiosta päättää ylijohtaja.

Viestintäviraston tehtävänä olisi nimenomaan lähetyksiä avaamalla pyrkiä selvittämään postilähetyksen vastaanottaja tai lähettäjä. Sen sijaan tietojen etsiminen osoiterekistereistä säilyisi edelleen postiyrityksen tehtävänä. Tämän vuoksi lähetys toimitettaisiin Viestintävirastosta uudelleen suljettuna takaisin postiyritykselle yhdessä niiden tietojen kanssa, jotka on löydetty avaamisen yhteydessä. Postiyritys toimittaisi lähetysten edelleen vastaanottajalle tai lähettäjälle. Tällainen tehtävänjako olisi tarkoituksenmukaisin sekä Viestintäviraston että Suomen Posti Oy:n kannalta. Sillä kyettäisiin myös turvaamaan luottamuksellisen viestin suoja mahdollisimman hyvin.

Tarkoituksena olisi siirtää postinkulun varmistustehtävät Viestintävirastoon mahdollisimman pienin henkilöstön ja kaluston muutoksin. Siksi tehtävät hoidettaisiin edelleen Jyväskylässä, jossa Suomen Posti Oy:n selvityspalvelut nykyisin sijaitsevat. Osa Suomen Posti Oy:n yksikön työntekijöistä siirtyisi Viestintäviraston palvelukseen. Työskentelyä jatkettaisiin nykyisissä tiloissa, joissa ovat valmiina muun muassa tarvittavat laitteet ja varastotilat.

3. Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotettu laki lisäisi Viestintäviraston menoja, koska virastoon siirrettäisiin uusia tehtäviä ja niiden hoitaminen vaatisi muun muassa uutta henkilöstöä. Toisaalta ehdotus pienentäisi Suomen Posti Oy:n kustannuksia sillä osin kuin osa sen selvityspalveluissa nykyisin hoidettavista tehtävistä siirrettäisiin viranomaiselle. Uusista tehtävistä aiheutuvat kustannukset ehdotetaan otettavaksi huomioon postiyritykseltä – tässä vaiheessa Suomen Posti Oy:ltä – perittävää valvontamaksua määrättäessä.

Postinkulun varmistustehtävien siirron arvioidaan aiheuttavan Viestintävirastolle noin 1,7 miljoonan markan vuotuiset kustannuk-

set. Kustannuksista suurin osa muodostuisi uuden henkilöstön palkkamenoista. Viestintävirastolle aiotaan myös lunastaa Suomen Posti Oy:ltä tehtävissä tarvittavia kalusteita ja laitteita. Lisäksi Suomen Posti Oy:lle maksettaisiin tilavuokraa.

Valtion talousarviossa Viestintäviraston tulot ja menot otetaan huomioon nettobudjetoidulla tulomomentilla 12.31.70. Viestintäviraston kustannusten kasvun ei arvioida aiheuttavan suuria muutoksia valtion talousarvioon, koska nettobudjetoivana virastona myös Viestintäviraston tulot kasvavat, kun uudet kustannukset otetaan huomioon postiyritykselle määrättävässä valvontamaksussa. Viestintäviraston tulojen ja menojen suhteen ei siten arvioida muuttuvan nykyisestä.

Koska postitoiminta on kilpailulle avointa, tulevaisuudessa Viestintävirastossa saatetaan käsitellä myös muiden kuin Suomen Posti Oy:n kuljettamia puutteellisin osoitetiedoin varustettuja lähetyksiä. Niiden määrien ei kuitenkaan voida lähitulevaisuudessa arvioida kasvavan merkittäviksi, joten merkittäviä lisäkustannuksiakaan ei ole odotettavissa.

3.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Postinkulun varmistustehtävät ehdotetaan siirrettäväksi Viestintävirastoon, mutta niiden järjestämistä virastossa ei aiota säännellä. Organisatoriset vaikutukset jäävät joka tapauksessa Viestintäviraston sisäisiksi. Tehtävät on tarkoitus hoitaa Jyväskylässä samoissa tiloissa, joissa Suomen Posti Oy:n selvityspalvelut nykyisin toimivat.

Ehdotetun sääntelyn arvioidaan lisäävän Viestintäviraston henkilöstön tarvetta esimiehen lisäksi noin neljällä tai viidellä henkilöllä. Arvio perustuu Viestintäviraston ja Suomen Posti Oy:n käymiin keskusteluihin. Uudistus pyrittäisiin järjestämään siten, että osa Suomen Posti Oy:n selvityspalvelujen henkilöstöstä siirtyisi Viestintäviraston palvelukseen. Viestintävirasto ja Suomen Posti Oy hoitaisivat tarvittavat järjestelyt. Suomen Posti Oy:n antamien tietojen mukaan Jyväskylän selvityspalveluissa on henkilöitä, jotka ovat halukkaita siirtymään Viestintäviraston palvelukseen postinkulun varmistustehtäviin.

Henkilöstön siirron yhteydessä on tarkoitus varmistaa, että heidän palkkatasonsa, nykyiset lomaoikeutensa ja muut vastaavat etunsa säilytettäisiin.

Suunnitellulla toimintamallilla olisi alueellisia vaikutuksia siten, että osa Viestintäviraston henkilöstöstä työskentelisi uudessa toimipisteessä Jyväskylässä. Nykyisin virastolla on vähäinen henkilöstömäärä sijoitettuna radiotarkkailuasemille eri puolille maata.

4. Asian valmistelu

Ehdotusta on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Valmistelun aikana on tehty tiiviisti yhteistyötä Viestintäviraston ja Suomen Posti Oy:n kanssa. Myös oikeusministeriön kanssa on käyty useita keskusteluja.

Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Väestörekisterikeskuksesta, Telehallintokeskuksesta, Kuluttajavirastolta, Suomen Kuluttajaliitto ry:ltä, Kilpailuvirastolta, Tietosuojavaltuutetun toimistolta, Keskuskauppakamarilta, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Suoramarkkinointiliitto ry:ltä, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, Ficom ry:ltä, Aikakauslehtien Liitto ry:ltä, Sanomalehtien Liitto ry:ltä, PVL-toimihenkilöliitto ry:ltä, Postiliitto ry:ltä, Suomen Posti Oy:ltä, Suomen Suoramainonta Oy:ltä, Sanoma-WSOY Oyj:ltä, Leijonajakelu Oy:ltä, Alma Media Oyj:ltä, Savon Mediat Oy:ltä, Yhtyneet Kuvalehdet Oy:ltä, Valitut Palat – Reader's Digest Oy Ab:ltä, TS-Yhtymä Oy:ltä, A-lehdet Oy:ltä, Edita Oy Ab:ltä ja Postmediat Oy:ltä. Lausunnoissa esitetyt näkökannat on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Ehdotettu laki liittyy valtion talousarvioon. Postinkulun varmistustehtävien siirtäminen Viestintävirastoon vaikuttaa sekä Viestintäviraston tuloihin että menoihin. Kyseinen muutos ei kuitenkaan muuttane tulojen ja menojen suhdetta sillä nettobudjetoidulla momentilla, jolla Viestintävirasto otetaan huomioon.

Esitys ei liity EY-säädöksiin. Postipalveluita säätelevässä yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä sää-

nöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (97/67/EY) ei sisällä säännöksiä kirjeiden avaamisesta tai perille saamattomien lähetysten käsittelystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

18 §. *Vastaanottajan selvittäminen.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että postiyrityksen velvollisuus säilyttää lähetys korvattaisiin velvollisuudella toimittaa lähetys Viestintävirastoon. Postiyrityksen tulisi toimittaa lähetys Viestintäviraston käsiteltäväksi välittömästi, kun on käynyt ilmi, että sitä ei kyetä toimittamaan vastaanottajalle eikä palauttamaan lähettäjälle.

Sisällöltään pilaantunutta postipakettia koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi koskemaan postilähetystä yleensä. Tällöin postiyritys voisi hävittää myös sellaisen kirjelähetysten, jonka sisältö on pilaantunut. Esimerkiksi isokokoisten kirjelähetysten sisältö voi olla pilaantuvaa yhtä lailla kuin postipakettienkin. Säännöksen muuttamista ehdotetaan, jotta postiyritys ei olisi velvollinen toimittamaan sisällöltään pilaantuneita kirjeitä hävitettäväksi Viestintävirastoon.

Lisäksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että hävitysoikeus kohdistuisi lähetykseen, jonka sisältö olisi todennäköisesti pilaantunut. Todennäköisyyskriteerin lisäämisestä olisi apua erilaisissa käytännön tilanteissa. Postipalvelulain 17 §:n perusteella postiyritys saa selvittää postipaketin kunnan avaamalla sen, jos lähetys on vahingoittunut ja avaaminen on välttämätöntä sisällön suojelemiseksi tai sen kunnan toteamiseksi. Jos postiyritys siis epäilee paketin sisältöä todennäköisesti pilaantuneeksi, sen tulee ensin käyttää oikeuttaan avata paketti ja todeta sen kunto. Paketista saattaa kuitenkin löytyä jokin sellaista ainetta tai jokin sellainen tavara, joka ei ole tunnistettavissa. Tällöin ei olisi kohtuullista asettaa postiyritykselle velvollisuutta ryhtyä selvittämään, mistä aineesta tai tavarasta on kyse. Postiyritys voisi hävittää tällaisen lähetyksen siinä tapauksessa, että

sen pilaantuminen olisi todennäköistä eli sen ulkoisten ominaisuuksien – esimerkiksi haju – perusteella olisi pääteltävissä, että lähetys on todennäköisesti pilaantunut.

Pilaantuneeksi epäiltyä kirjettä postiyritys ei voi avata. Ehdotetun säännöksen perusteella postiyritys saisi kuitenkin hävittää myös sellaisen kirjelähetysten, joka voidaan päätäpäin arvioida pilaantuneeksi mutta jonka pilaantumista ei kyetä täysin varmasti toteamaan lähetystä avaamatta. Tällöin välttyttäisiin sisällöltään pilaantuneiden kirjeiden tarpeettomalta lähettämiseltä Viestintävirastoon. Hävitysoikeuden avulla voitaisiin myös välttää mahdolliset terveydelliset tai muut haitat, joita voisi aiheutua, jos lähetys pilaantuisi lisää.

Viestintäviraston käsiteltäväksi ei olisi tarkoituksenmukaista toimittaa sellaisia avoimia lähetyksiä, joista ilmeisesti ei enää ole saatavissa uutta tietoa vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi. Tästä syystä 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi virke, jonka mukaan postiyrityksellä ei olisi velvollisuutta toimittaa tällaista lähetystä Viestintävirastoon. Säännöksessä tarkoitettuja avoimia lähetyksiä olisivat esimerkiksi avoimet kirjeet ja kortit. Säännös tulisi sovellettavaksi sellaisissa tilanteissa, joissa vaikkapa lähetyksen laadun tai sen ulkoasun perusteella voitaisiin pitää jokseenkin selvänä, ettei sen toimittaminen Viestintävirastoon edesauttaisi vastaanottajan tai lähettäjän selvittämistä. Postiyrityksellä ei olisi velvollisuutta säilyttää tällaisia lähetyksiä. Ei voida pitää kohtuullisena, että postiyrityksen säilytettäväksi tulisi esimerkiksi avoimia postikortteja silloin, kun niistä ei enää ole löydettävissä vastaanottajan tai lähettäjän selvittämistä edesauttavia tietoja.

Pykälään otettavaksi ehdotetulla uudella 3 momentilla säänneltäisiin tilannetta, jossa

muuta kuin henkilökohtaiseksi tarkoitettua lähetystä ei pystytä toimittamaan vastaanottajalle eikä lähetysten palauttamisesta ole sovittu postilähetysten lähettäjän kanssa. Postilla olisi oikeus hävittää tällainen lähetys. Lähetys palautettaisiin, jos palautuspalvelusta olisi tehty sopimus lähettäjän kanssa. Tyypillisesti momentissa tarkoitettuja lähetystyyppejä olisivat muun muassa mainokset, muut vastaavat painotuotteet ja ketjukirjeet. Suomen Posti Oy:ltä saadun tiedon mukaan osoitteellisen suoramainontapostin määrä oli 320 miljoonaa kappaletta vuonna 2000.

Liikennevaliokunta on postipalvelulaista antamassaan mietinnössä todennut, että esimerkiksi osoitteellisen suoramainonnan tai vastaavien joukkolähetysten perillemenon esytymisestä ei voida olettaa syntyvän oikeudenmenetyksiä. Siksi myöskään postiyhtymien velvollisuus selvittää lähetysten oikea vastaanottaja ei liikennevaliokunnan mukaan ulotu yhtä ankarasti tällaisiin lähetystyyppeihin.

Mainitunkaltaisten lähetysten käsittelyminen Viestintävirastossa ei olisi tarkoituksenmukaista. Postiyhtymien ei myöskään voisi säilyttää niitä ilman kohtuuttomina pidettäviä ongelmia. Tämän tyyppisiin lähetystyyppeihin ei kohdistu tiedusteluja eikä niiden hävittämisen voida katsoa aiheuttavan oikeudenmenetyksiä.

Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

32 a §. *Viestintäviraston postinkulun varmistustehtävät.* Pykälän 1 momentissa säädetään Viestintäviraston velvollisuudesta hoitaa postinkulun varmistustehtäviä. Näissä varmistustehtävissä Viestintäviraston tulisi pyrkiä selvittämään postilähetysten vastaanottaja tai lähettäjä niissä tapauksissa, joissa kumpaakaan ei ole kyetty puutteellisten osoitetietojen vuoksi selvittämään postiyhtymien käytössä olevin keinoin. Oikean vastaanottajan tai lähettäjän selvittäminen olisi ensisijaisesti edelleen postiyhtymien tehtävänä. Suomen Posti Oy jatkaisi siis omien osoiterekistereidensä avulla sellaista osoiteselvittelyä, joka ei edellytä lähetysten avaamista. Lähetystyyppejä palautettaisiin edelleen yrityksen logon, postimaksukoneleiman tai PMM-sopimusnumeron perusteella.

Eduskunta edellytti lausumassaan, että hallitus valmistelelee esityksen postipalvelun

varmennusyksikön perustamisesta Viestintävirastoon. Esityksellä postinkulun varmistustehtävät siirrettäisiin Viestintävirastoon. Tehtävien järjestämistä Viestintäviraston sisällä ei kuitenkaan säänneltäisi. Lailla ei perustettaisi Viestintävirastoon erillistä yksikköä, koska Viestintäviraston sisäistä organisaatiota ei ole muutenkaan säännelty lain tasolla. Telehallinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan Telehallintokeskuksen päällikkö on ylijohdaja, joka päättää viraston muusta organisaatiosta.

Perustuslain 10 §:n 2 momentin mukaan kirjeen ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Tämän suojan korostamiseksi postipalvelulaki sisältää kirjeen avaamista koskevan säännöksen. Lain 17 §:n 1 momentin mukaan postiyhtymällä ei ole oikeutta avata suljettua kirjettä. Vuoden 2001 loppuun asti voimassa olevan postitoimintalain mukaan taas kirje voidaan avata, jos lähetystä ei muuten pystytä toimittamaan perille. Postiyhtymä voi 17 §:n 2 momentin mukaan avata postipaketin, jos lähetys on vahingoittunut tai jos on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle. Sen sijaan postiyhtymällä ei ole oikeutta avata pakettia pelkästään sen vuoksi, että vastaanottajaa tai lähettäjä ei saada selville.

Viestintäviraston oikeudesta avata suljettu kirje säädetään pykälän 2 momentissa. Suljettu kirje voitaisiin avata silloin, jos se on välittämätöntä lähetysten vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi. Säännöksellä korostettaisiin luottamuksellisen viestin suojaa asettamalla kirjeen avaamiselle tiukemmat edellytykset kuin paketin avaamiselle. Käytännössä tämä voisi ilmetä esimerkiksi tilanteissa, jossa avattava postipaketti sisältäisi myös suljetun kirjeen. Tällöin Viestintävirasto ei saisi avata kirjettä, jos vastaanottaja tai lähettäjä voitaisiin selvittää paketin muun sisällön perusteella. Lisäksi Viestintävirastolle ehdotetaan oikeutta avata suljettu kirje silloin, jos sen epäillä olevan vaaraksi ihmisille tai omaisuudelle. Tällaista säännöstä pidetään tarpeellisena, koska paitsi paketin myös kirjeen sisältö voi olla vaaraa aiheuttava. Sisällön vaarallisuuden toteamiseksi kirje voidaan joutua avaamaan. Lähetystyyppejä käsittävien turvallisuus voisi vaarantua, jos epäi-

lyttäviä lähetyksiä jouduttaisiin säilyttämään Viestintäviraston tiloissa.

Postipaketin avaamista koskevat säännökset sisältyisivät pykälän 3 momenttiin. Momentin 1 ja 2 kohdan sisältö olisi sama kuin postipalvelulain 17 §:ssä, jossa säännellään postiyhtymien oikeutta avata postipaketti. Viestintävirastolla olisi oikeus avata vahingoittunut tai mahdollisesti vaaraa aiheuttava postipaketti, koska nämä ominaisuudet saataisivat ilmetä vasta sen jälkeen, kun paketti on lähetetty Viestintävirastoon. Momentin 3 kohta antaisi oikeuden sellaisen postipaketin avaamiseen, jota postiyhtymä ei ole puutteellisten osoitetietojen vuoksi kyennyt toimitamaan eteenpäin.

Pykälän 4 momentti sisältäisi säännökset, joilla varmistettaisiin, että postilähetyksiä avaisivat Viestintävirastossa vain kyseiseen tehtävään määrätty henkilöt. Lähetysten avaaminen liittyy kiinteästi yksityisen oikeusturvaan, joten se halutaan hoitaa valvotusti. Siksi avaamiseen osallistuisi säännöksen mukaan aina kaksi henkilöä. Lain 17 §:ään sisältyvä vastaava säännös, joka koskee pakettien avaamista postiyhtymissä. Yksityisen oikeusturvan säilyminen varmistettaisiin myös säännöksellä merkinnöistä, jotka avattavaan lähetykseen on Viestintävirastossa tehtävä. Lähetysten saaja saisi merkinnöistä selville muun muassa sen, miksi ja minkä säännöksen nojalla lähetykset on avattu. Myös postiyhtymällä on postipalvelulain 17 §:n mukaan velvollisuus tehdä avattuun postipakettiin Viestintäviraston määräämät merkinnät. Viestintäviraston tulisi lisäksi tehdä lähetyksen avaamisesta pöytäkirja.

32 b §. *Lähetysten palauttaminen postiyhtymälle.* Pykälässä säädettäisiin menettelystä siinä tapauksessa, että postilähetyksestä löydetään Viestintävirastossa tietoja, joiden avulla voitaisiin selvittää lähetyksen vastaanottaja tai lähettäjä. Tällöin Viestintäviraston tulisi toimittaa lähetykset takaisin postiyhtymälle eteenpäin toimitettavaksi. Lähetykset olisi suljettava uudelleen tai pakattava uuteen pakkaukseen, jotta luottamuksellisen viestin suoja ei vaarantuisi. Lähetyksestä löytyneet tiedot liitettäisiin mukaan, jotta postiyhtymä pystyisi tekemään mahdolliset lisäselvitykset omia rekistereitään hyväksi käyttäen taikka voisi toimittaa lähetyksen suoraan siitä löy-

tyneeseen osoitteeseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin postiyhtymien velvollisuudesta toimittaa lähetykset oikealle vastaanottajalle tai lähettäjälle. Postiyhtymien tulisi toimittaa lähetykset mukana eteenpäin myös Viestintävirastossa tehdyt merkinnät lähetyksen avaamisesta. Viestintävirasto ei tekisi osoiteselvitystä, koska postiyhtymällä on siihen omien rekistereittensä avulla parhaat mahdollisuudet. Tällainen työnjako olisi tarkoituksenmukaisiin sekä Viestintäviraston että postiyhtymien kannalta. Viestintäviraston tehtäviä ei laajennettaisi kohtuuttomasti ja postiyhtymä voisi hoitaa tehtävän, johon sillä jo on valmis ammattitaito ja valmiit, kattavat rekisterit. Kuitenkin suljettuja lähetyksiä avattaisiin ja avattuja lähetyksiä käsiteltäisiin vain viranomaistoimintana, joten luottamuksellisen viestin suoja turvattaisiin mahdollisimman pitkälle.

Pykälän 3 momentissa postiyhtymälle ehdotetaan annettavaksi oikeus periä maksu paketin uudelleen kuljettamisesta ja palauttamisesta sekä kuluttajansuojalain 6 luvun (38/1978) etämyyntisäännösten mukaisesti palautettavasta lähetyksestä. Kuluttajansuojalain mukaiset asiakaspalautukset voivat olla niin kirjeitä kuin pakettejakin. Muunlaiset kirjeet postiyhtymien tulisi palauttaa tai toimittaa eteenpäin maksutta. Postiyhtymien oikeus periä maksu koskisi myös sellaisia etämyyntilähetyksiä, jotka joudutaan palauttamaan postimyyntiyhtymille perille saamattomina.

Säännös ehdotetaan otettavaksi, jotta nykyinen palvelutaso ei huononisi. Suomen Posti Oy kuljettaa osoiteselvittelyä vaativat kirjeet nykyisinkin ilman lisämaksua. Sen sijaan pakettien kuljettaminen uuteen osoitteeseen tai palauttaminen lähettäjälle on maksullista. Postimyyntiyhtymien taas on kuluttajansuojalain mukaan otettava omalla kustannuksellaan takaisin kuluttajan palauttamattomat tuotteet.

32 c §. *Avatun lähetyksen säilyttäminen ja hävittäminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, miten Viestintäviraston tulisi käsitellä sellaisia lähetyksiä, joita ei 32 b §:n mukaan toimiteta takaisin postiyhtymälle. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin viranomaiselle velvollisuus säilyttää lähetykset kuuden kuukauden ajan avaamispäivästä. Kuu-

den kuukauden säilytysaika on vielä voimassa olevan postitoimintalain mukainen ja se on osoittautunut sopivaksi. Lähetysten säilyttämismuutokset olisi perusteltu, koska säilytysaikana sekä vastaanottaja että lähettäjä voisivat tiedustella lähetystä.

Jos postilähetystä ei kuuden kuukauden säilytyksen aikana tiedusteltaisi, Viestintäviraston tulisi 2 momentin mukaan hävittää lähetys säilytysajan kuluttua. Hävittämisen tulisi tapahtua luottamuksellisen viestin salaisuuden turvaavalla tavalla, kuten silppuamalla tai polttamalla. Näin luottamuksellinen viesti ei joutuisi kenenkään tietoon.

Jos kuuden kuukauden ajan säilytettävänä ollut lähetys sisältäisi muuta kuin henkilökohtaiseksi tarkoitettua viestiä, muu sisältö voitaisiin 2 momentin mukaan myydä. Kirjallinen ja muu henkilökohtainen viesti tulisi kuitenkin hävittää tässä momentissa tarkoitettuihin tavoin luottamuksellisen viestin salaisuuden säilyttämiseksi. Sopiva myyntitapa olisi Viestintäviraston päätettävissä. Nykyisin Suomen Posti Oy:n selvityspalveluista joutuu tällä tavoin myyntiin vähäinen määrä tavaraa. Arvottomat tavarat Viestintävirasto voisi hävittää parhaaksi katsomallaan tavalla.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin varoista, jotka löytyvät lähetysten tai syntyvät lähetysten löytynneiden tavaroiden myynnistä. Lähetysten löytynneet rahat tilittäisiin Viestintävirastolle. Viestintävirastolle tuloutettaisiin myös tavaroiden myynnistä saatavat varat. Viranomaisen voisi antaa tavaroiden myymisen jonkin toisen tahon tehtäväksi, joten myynnistä syntyneet kulut olisi vähennettävä myyntituloista.

Joissakin tapauksissa olisi käytännön syistä tarpeen hävittää lähetys kuuden kuukauden säilytysaika noudattamatta. Tällaisista tilanteista ehdotetaan säädettäväksi 4 momentissa, jonka säännökset koskisivat sekä kirjeitä että paketteja. Viestintävirastolle ehdotetaan annettavaksi oikeus käsitellä kaikkia säännöksessä mainittuja lähetystyyppejä samalla tavalla, jotta säilytykseen ei joutuisi esimerkiksi minkäänlaisia vaarallisia tai pilaantuneita lähetystyyppejä. Kirje voi samaan tapaan kuin paketti sisältää esimerkiksi huonosti pakattuja teräviä esineitä, joista voi aiheutua vaaraa lähetysten käsittelijälle.

Momentin 1 kohdassa ehdotetaan säädettä-

väksi Viestintävirastolle oikeus hävittää sisällöltään todennäköisesti pilaantunut lähetys. Postiyrityksellä olisi vastaava oikeus muutettavaksi ehdotetun 18 §:n 1 momentin perusteella. Tällainen oikeus olisi tarpeen esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa lähetys voitaisiin todeta todennäköisesti pilaantuneeksi vasta sen tultua Viestintäviraston käsiteltäväksi. Momentin 2 kohta koskisi vaaraa aiheuttavia lähetystyyppejä, jotka Viestintäviraston tulisi saada turvallisuuden vuoksi hävitettyä ilman säilytysaika.

Momentin 3 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi oikeudesta hävittää lähetystyyppejä, jotka eivät ilmeisesti ole luonteeltaan henkilökohtaisia. Ehdotetussa 18 §:n 3 momentissa annettaisiin postiyritykselle oikeus hävittää muut kuin todennäköisesti henkilökohtaisiksi tarkoitettuja lähetystyyppejä, jos niiden palauttamisesta ei olisi sovittu lähettäjän kanssa. Muita kuin luonteeltaan henkilökohtaisiksi tarkoitettuja lähetystyyppejä ei siis välttämättä olisi tarpeen toimittaa Viestintäviraston käsiteltäväksi. Tällaisiakin lähetystyyppejä voisi kuitenkin tulla Viestintävirastoon esimerkiksi sen vuoksi, että lähetysten luonne ei selviäisi ennen kuin viranomaisen avaisi sen. Tällöin Viestintäviraston ei tarvitsisi säilyttää lähetystä, vaan se voitaisiin hävittää samoin perustein kuin 18 §:n 3 momentin perusteluissa on todettu.

Momentin 3 kohdan nojalla Viestintävirasto voisi hävittää myös sellaiset lähetystyyppejä, joiden säilyttäminen olisi muusta vastaavasta syystä selvästi tarpeetonta. Tätä säännöstä tulisi soveltaa vain sellaisiin edellytyksien selkeästi täyttyviin lähetystyyppeihin, joiden hävittäminen ilman säilytysaika ei voisi vaarantaa oikeusturvaa. Säännös olisi Viestintäviraston toiminnalle tarpeellinen. Jos viranomaisen olisi säilytettävä tiloissaan myös mainitun kaltaiset lähetystyyppejä, sen toiminta voisi käytännössä vaikeutua. Tällöin säilytettävien jouduttaisiin pitämään myös sellaisia lähetystyyppejä, jotka eivät ole luonteeltaan luottamuksellisia tiedonantoja ja joiden ei siksi olisi tarpeen nauttia erityistä suojaa. Tämänkaltaisen lähetys voisi olla esimerkiksi järjestön edustajistovaaleja koskeva kirje, joka avattaisiin Viestintävirastossa vaalien jälkeen. Tällaisen kirjeen hävittämisen ilman kuuden kuukauden säilytysaika ei voitaisi katsoa loukkaavan oikeusturvaa.

32 d §. *Virkavastuu*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rikosoikeudellinen virkavastuu myös niille Viestintävirastossa postinkulun varmistustehtäviä hoitaville henkilöille, jotka ovat Viestintävirastoon muussa kuin virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelusuhteessa. Virkavastuusäännöstä ehdotetaan, koska näiden tehtävien hoitaminen liittyy kiinteästi yksityisen oikeusturvaan. Viestintävirastossa postinkulun varmistustehtävissä työskentelisivät todennäköisesti virkamiehet, mutta pykälän avulla varmistettaisiin, että rikosoikeudellinen virkavastuu ulottuisi myös muihin tehtäviä mahdollisesti hoitaviin henkilöihin. Säännös vastaisi postipalvelulain 17 §:n 3 momenttia, jota sovelletaan postiyhtiön palveluksessa olevaan henkilöön.

Kirjeitä avaavia henkilöitä koskisi vaitiolovelvollisuus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Erillistä postinkulun varmistustehtäviin liittyvää salassapitosäännöstä ei siksi ehdoteta.

32 e §. *Viestintäviraston kustannukset*. Viestintävirastolle koituisi uudesta tehtävästä kustannuksia, joiden määrää on arvioitu jaksossa Esityksen vaikutukset. Viestintävirasto on nettobudjetoiva virasto, jonka kulut katetaan toiminnasta saaduilla tuloilla. Laissa ehdotetaan sen vuoksi säädettäväksi siitä, millä varoilla postinkulun varmistustehtävistä aiheutuvat kustannukset katetaan.

Lain 31 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriö määrää Viestintäviraston suorittamasta valvonnasta postiyhtiyksiltä perittävät laissa tarkoitettujen toiminnan liikevaihtoon suhteutettujen maksut siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Pykälän mukaan maksut on määrättävä siten, että ne kattavat viranomaistoiminnasta aiheutuneet kustannukset. Ehdotetulla 32 e §:llä täsmennettäisiin, että maksuja määrättäessä on otettava huomioon myös Viestintävirastolle ehdotettavien uusien tehtävien kustannukset.

38 a §. *Viestintäviraston valitusoikeus*. Laikiin ehdotetaan lisättäväksi pykälä, jonka mukaan Viestintävirastolla olisi oikeus valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen sellaisesta hallinto-oikeuden ratkaisusta, jolla Viestintäviraston päätös on muutettu tai kumottu. Vastaavanlainen säännös on tarkoitus sisällyttää myös muihin sellaisiin lakeihin, joissa Viestintävirasto on valvontaviranomaisena.

Pykälä liittyisi hallintolainkäyttölain (586/1996) 6 §:n 2 momentin säännökseen, jonka mukaan viranomaisella on valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

13 §. *Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä*. 14 §. *Jakelusuunnitelmat ja -sopimukset*. 17 §. *Avaamisoikeus*. 23 §. *Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätös postilaatikkojen sijoittamisesta sekä korvausvelvollisuus*. 24 §. *Toimitusehdot*. 27 §. *Kustannuslaskenta*. 28 §. *Yhteistoimintavolvoite*. 30 §. *Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta*. 31 §. *Valvontamaksut*. 32 §. *Tiedonsaantioikeus*. 33 §. *Pakkokeinot*. 37 §. *Erimielisyyksien ratkaiseminen*. 38 §. *Muutoksenhaku*. 39 §. *Virka-apu*. 42 §. *Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen*. Telehallintokeskuksen nimen tilalle ehdotetaan muutettavaksi Viestintävirasto kaikissa niissä pykälissä, joissa Telehallintokeskus mainitaan. Hallituksen esityksessä laiksi viestintähallinnosta (HE 52/2001 vp) Telehallintokeskuksen nimi ehdotetaan muutettavaksi Viestintävirastoksi. Eduskunta on hyväksynyt lakiehdotuksen 5 päivänä kesäkuuta 2001.

2. Voimaantulo

Postipalvelulaki tulee voimaan vuoden 2002 alusta. Tämä laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan, jotta postinkulun varmistustoimintaan ei syntyisi taukoa. Suomen Posti Oy ei voi enää avata lähetyksiä vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi, kun postipalvelulaki on voimassa. Viestintävirasto ei puolestaan voi aloittaa vastaavaa toimintaa ennen kuin nyt ehdotettu laki tulee voimaan.

Jos osoiteselvittely keskeytyisi, avaamista tarvitsevat lähetykset kasautuisivat, kunnes toiminta Viestintävirastossa aloitettaisiin. Tämä viivästyttäisi selvästi lähetysten perillemenoja ja olisi näin vastoin eduskunnan tahtoa. Lähetysten kasaantuminen aiheuttaisi myös varastointiongelmia Suomen Posti Oy:n selvityspalveluissa, koska yrityksen tiloja ei ole mitoitettu nykyistä huomattavasti suurempien lähetysmäärien säilyttämiseen. Lisäksi toiminnan keskeytyminen olisi on-

gelmallista Suomen Posti Oy:n selvityspalveluissa Jyväskylässä työskentelevälle henkilöstölle. Kun yksikön työt vähentyisivät selvästi, voisi jo kuukauden tai kahden mittainen tauko aiheuttaa sen, että työntekijöitä olisi tilapäisesti liikaa.

Laki ehdotetaan mainittujen syiden vuoksi tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

3. Säättämisjärjestys

Ehdotetulla lailla säädettäisiin Viestintävirastolle oikeus avata suljettuja kirjeitä. Tämä menettely merkitsisi asiallista poikkeusta perustuslain 10 §:n 2 momentissa säädetyistä luottamuksellisen viestin salaisuudesta. Perustuslain säännöksen perusteluissa todetaan, että luottamuksellisen viestin salaisuus antaa suojaa esimerkiksi kirjeiden tai muiden suljettujen viestien avaamista tai hävittämistä vastaan.

Perustuslain 10 §:n 3 momentissa luetellaan tyhjentyvästi ne perusteet, joiden nojalla viestin salaisuuteen voidaan lailla säätää välttämättömistä rajoituksista. Säännöksen mukaan lailla voidaan säätää välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana. Ehdotettua lakia ei voida pitää näiden rajoitusperusteiden mukaisena.

Ehdotetulla lailla säädettäisiin siis perustuslain 73 §:ssä tarkoitettua perustuslakiin

tehtävästä rajatusta poikkeuksesta. Tässä tapauksessa poikkeusta ei olisi mahdollista rajata ajallisesti. Poikkeus pyrittäisiin asiallisesti rajaamaan niin tarkasti kuin on käytännössä mahdollista.

Ehdotettua lakia ryhdyttiin valmistelemaan, koska eduskunta edellytti keväällä 2001 postipalvelulakiin antamassaan vastauksessa, että hallitus valmistelee pikaisesti esityksen postipalvelun varmennusyksikön perustamisesta Telehallintokeskukseen. Eduskunta piti lähetysten perillemenon varmistamista niin tärkeänä tavoitteena, että sen vuoksi Telehallintokeskukselle tulisi säätää myös oikeus avata suljettuja kirjeitä. Kirjeiden avaamisoikeus annettaisiin viranomaiselle, minkä ei kuitenkaan voida katsoa tekevän ehdotuksesta perustuslain mukaista.

Postipalvelulaista keskusteltaessa eduskunnassa käsiteltiin myös lausuman mukaisen lainsäädännön säätämistäjärjestystä. Keskustelussa todettiin, että perustuslain säätämistäjärjestys on todennäköisesti tarpeen. Yhteiskunnallista intressiä pidettiin niin suurena, että lain läpimeno arvioitiin todennäköiseksi, vaikka siihen tarvittaisiinkin vaikeutussa säätämistäjärjestyksessä vaadittava enemmistö.

Ehdotus postipalvelulain muuttamisesta olisi mainituilla perusteilla käsiteltävä perustuslain 73 §:n mukaisessa järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

postipalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä määrättyllä tavalla, muutetaan 6 päivänä huhtikuuta 2001 annetun postipalvelulain (313/2001) 13 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 momentti, 18 §, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 4 momentti, 27 §:n 3 momentti, 28 §:n 3 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 ja 32 §, 33 §:n 1 ja 2 momentti, 37 – 39 § ja 42 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 5 a luku ja 38 a § seuraavasti:

13 §

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Postiyrityksen tulee vuosittain toimittaa Viestintävirastolle selvitys 1 momentissa mainittujen talouksien lukumäärästä. Rajoituksen piirissä voi olla koko maassa enintään 300 taloutta. Viestintäviraston on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

14 §

Jakelusuunnitelmat ja –sopimukset

Viestintävirasto antaa tarvittaessa yksityiskohtaisemmat yleiset ohjeet kirjelähetysten vastaanotossa ja jakelussa tarvittavien laitteiden ja vähäisten rakennelmien sijoittelusta.

17 §

Avaamisoikeus

Postipaketin saa avata Viestintäviraston tähän tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Postipaketin sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avattuun postipakettiin on tehtävä Viestintäviraston määräämät

merkinnät. Avaamisesta on laadittava siihen osallistuneiden henkilöiden allekirjoittama pöytäkirja, joka on toimitettava Viestintävirastolle. Postiyrityksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä mainittuja tehtäviä.

18 §

Vastaanottajan selvittäminen

Postiyrityksen tulee pyrkiä selvittämään sellaisen lähetyksen oikea vastaanottaja, joka on todennäköisesti tarkoitettu henkilökohtaiseksi. Jollei vastaanottajaa yrityksistä huolimatta saada selville, palautetaan lähetyksen lähettäjälle. Jollei kumpaakaan saada selville, postiyrityksen tulee toimittaa lähetyksen välittömästi Viestintäviraston käsiteltäväksi. Postilähetyksen, jonka sisältö on todennäköisesti pilaantunut, saadaan kuitenkin hävittää. Postiyrityksellä ei kuitenkaan ole velvollisuutta toimittaa Viestintävirastoon sellaista avonaisia lähetyksiä, josta ei ilmeisesti ole löydettävissä lähettäjän tai vastaanottajan selvittämistä edistäviä tietoja.

Lähetyksen, jota postin saaja ei ole halunnut ottaa vastaan, palautetaan lähettäjälle.

Postiyritys saa hävittää muun kuin todennäköisesti henkilökohtaiseksi tarkoitettua postilähetyksen, jota ei voida toimittaa vastaanottajalle tai jota tämä ei ole halunnut vastaanottaa ja jonka palauttamisesta ei ole syytä postilähetyksen lähettäjän kanssa.

23 §

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätös postilaatikkojen sijoittamisesta sekä korvausvelvollisuus

Jos asianosaiset eivät sovi postilaatikkojen sijoittamisesta, siitä määrää kunnan rakennusvalvontaviranomainen ottaen huomioon kysymyksen tulevan paikan muun käytön ja tarkoituksenmukaisen postitoiminnan vaatimukset. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee ratkaisussaan ottaa huomioon myös Viestintäviraston 14 §:n nojalla antamat yleiset ohjeet.

24 §

Toimitusehdot

Ennen kuin postiyritys ottaa käyttöön kotitalouksille tarkoitettut toimitusehdot, ne on toimitettava Viestintävirastolle hyväksyttäväksi. Viestintävirasto ratkaisee asian saatuaan kuluttaja-asiamiehen puoltavan kannan. Asiakkaalle tulee tiedottaa uusista toimitusehdoista vähintään kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

27 §

Kustannuslaskenta

Yleispalvelun tarjoajan on toimitettava laskentajärjestelmien kuvaukset Viestintävirastolle.

28 §

Yhteistoimintavelvoite

Postiyritysten välisten sopimusehtojen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset. Sopimuksen tulee sisältää luovutusehdot ja hinnoitteluperusteet. Sopimuksessa on otettava huomioon tässä laissa säädettyjen laatuvaatimusten noudattaminen. Postiyrityksen on toimitettava sopimus Viestintävirastolle, jon-

ka katsotaan hyväksyneen sopimuksen, jos se ei ole muuta ilmoittanut kuukauden kuluessa sopimuksen toimittamisesta. Jos Viestintävirasto katsoo, ettei sopimus täytä tässä momentissa tai muualla laissa asetettuja vaatimuksia, se voi asettaa postiyritykselle kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa sopimusta on muutettava.

5 luku

Postitoiminnan ohjaus ja valvonta

30 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Viestintäviraston on vuosittain julkaistava kertomus 5 §:ssä säädettyjen laatustandardien noudattamisesta.

31 §

Valvontamaksut

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää Viestintäviraston suorittamasta valvonnasta postiyrityksiltä perittävät, tässä laissa tarkoitettujen toiminnan liikevaihtoon suhteutetut maksut siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Maksujen suuruus on määrättävä siten, että ne kattavat viranomais-toiminnasta aiheutuneet kustannukset.

32 §

Tiedonsaantioikeus

Sen estämättä mitä salassapidosta muualla säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Viestintävirastolla on oikeus saada postiyritykseltä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja postiyrityksen taloudesta ja sen harjoittamasta tämän lain mukaisesta toiminnasta.

5 a luku

Postinkulun varmistustehtävät

32 a §

Viestintäviraston postinkulun varmistustehtävät

Postinkulun varmistustehtävät kuuluvat Viestintävirastolle. Viestintäviraston on pyrittävä selvittämään postiyrityksen sille 18 §:n 1 momentin mukaisesti toimittaman postilähetyksen vastaanottaja tai lähettäjä.

Viestintävirastolla on postinkulun varmistustehtäviä hoitaessaan oikeus avata suljettu kirje, jos:

- 1) se on välttämätöntä postilähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi; tai
- 2) on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle.

Viestintävirastolla on postinkulun varmistustehtäviä hoitaessaan oikeus avata postipaketti, jos:

- 1) lähetys on vahingoittunut ja avaaminen on välttämätöntä sisällön suojaamiseksi tai sen kunnon toteamiseksi;
- 2) on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) kyseessä on lähetys, jota postiyritys ei ole voinut toimittaa postin saajalle eikä palauttaa lähettäjälle.

Viestintävirastossa postinkulun varmistustehtävää hoitava henkilö saa avata postilähetyksen vain toisen henkilön läsnä ollessa. Avatun postilähetyksen sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avatun lähetyksen päällykseen tai lähetyksen mukana seuraavaan erilliseen liitteeseen on merkittävä avaamisen syy, aika ja paikka sekä säännös, jonka nojalla lähetys on avattu. Avaajien on allekirjoitettava merkintä. Avaamisesta on tehtävä myös 17 §:ssä tarkoitettu pöytäkirja.

32 b §

Lähetyksen palauttaminen postiyritykselle

Jos avattu lähetys sisältää tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa eteenpäin,

Viestintäviraston on palautettava lähetys postiyritykselle avaamisesta tehtyine merkintöineen. Viestin luottamuksellisuuden varmistamiseksi lähetys on palautettava suljettuna. Postiyritykselle on toimitettava myös lähetyksestä löydettyt osoitetiedot tai muut sellaiset tiedot, joiden avulla lähetys voidaan toimittaa eteenpäin.

Postiyrityksen on toimitettava Viestintävirastolta saamansa lähetys avaamisesta tehtyine merkintöineen eteenpäin, jos vastaanottaja tai lähettäjä kyetään selvittämään lähetykseen sisältyneiden tietojen perusteella.

Postiyritys voi periä maksun paketin uudelleen kuljettamisesta ja palauttamisesta sekä kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvun etämyyntisäännösten mukaisesti palautettavasta lähetyksestä.

32 c §

Avatun lähetyksen säilyttäminen ja hävittäminen

Jollei avatusta postilähetyksestä löydetä tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa eteenpäin, Viestintäviraston on säilytettävä lähetys kuuden kuukauden ajan. Säilytysaika lasketaan lähetyksen avaamispäivästä.

Jos 18 §:ssä tarkoitetun lähetyksen vastaanottajaa tai lähettäjää ei ole saatu selville kuuden kuukauden säilytysajan kuluessa, lähetys on hävitettävä tarkoituksenmukaisella, viestin luottamuksellisuuden turvaavalla tavalla. Jos lähetys sisältää muuta kuin henkilökohtaiseksi tarkoitettua viestin, sen muu sisältö voidaan myydä sopivaksi katsotulla tavalla.

Lähetyksen sisällön myynnistä kertyneet varat tuloutetaan Viestintävirastolle vähennytyinä myynnistä kertyneillä kuluilla. Myös lähetyksen sisältämät rahat tilitetään Viestintävirastolle.

Lähetys saadaan hävittää 1 momentissa säädettyä määräaikaan noudattamatta, jos kyseessä on:

- 1) lähetys, jonka sisältö on todennäköisesti pilaantunut;
- 2) lähetys, jonka sisältö voi aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai
- 3) lähetys, jota ei ilmeisesti ole tarkoitettu henkilökohtaiseksi tai jonka säilyttäminen on

muusta vastaavasta syystä ilmeisen tarpeetonta.

32 d §

Virkavastuu

Viestintävirastoon myös muussa kuin virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelusuhteessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan postinkulun varmistustehtäviä.

32 e §

Viestintäviraston kustannukset

Edellä 31 §:ssä tarkoitettua postiyrittäjästä perittävää valvontamaksua määrättäessä otetaan huomioon myös Viestintävirastolle postinkulun varmistustehtävistä aiheutuneet kustannukset.

6 luku

Pakkokeinot, seuraamukset ja muutoksenhaku

33 §

Pakkokeinot

Jos postiyrittäjä rikkoon tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Viestintävirasto voi velvoittaa postiyrittäjän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään joko osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella siten kuin uhkasakkolaisissa (1113/1990) säädetään.

37 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Joka on tyytymätön postiyrittäjän 14 §:n perusteella tekemään suunnitelmaan tai pos-

tinjakeluun, voi saattaa asian Viestintäviraston ratkaistavaksi. Ratkaisupyyntö on annettava Viestintävirastolle kuudenkymmenen päivän kuluessa kysymyksessä olevan seikan tiedoksisaamisesta. Sille, joka aikoo hakea itseään koskevaan seikkaan Viestintäviraston ratkaisua, on annettava opastusta ratkaisun pyytämiseksi.

Viestintäviraston ratkaisultaan eivät kuitenkaan kuulu postiyrittäjien ja asiakkaiden välisiä sopimussuhteita tai korvausvastuuta koskevat asiat.

38 §

Muutoksenhaku

Muutosta valtioneuvoston, liikenne- ja viestintäministeriön, Viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan valittamalla siten kuin hallintolainkäytönlaisissa (586/1996) säädetään.

Valtioneuvosto, liikenne- ja viestintäministeriö ja Viestintävirasto voivat päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes asia on ratkaistu.

38 a §

Viestintäviraston valitusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos hallinto-oikeus on kumonnut Viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

7 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, tulliviranomaisilta ja rajavartiolaitokselta tämän lain ja sen nojalla annettujen

säännösten ja määräysten täytäntöön panemiseksi.

42 §

*Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksu-
merkinnän käyttäminen*

Viestintävirasto voi tarvittaessa antaa määräyksiä postimerkkejä vastaavan postimaksu-merkinnän muodosta, sijoittamisesta kirje-lähetykseen ja sen muusta käytöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

Toimenpiteisiin tämä lain täytäntöön panemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaisiin 18 §:ssä tarkoitettuihin lähetyksiin ja postitoimintalain (907/1993) 9 §:n mukaisiin lähetyksiin, jotka on jätetty postiyrityksen kuljettaviksi ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Olli-Pekka Heinonen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

postipalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä määrättyllä tavalla, muutetaan 6 päivänä huhtikuuta annetun postipalvelulain (313/2001) 13 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 momentti, 18 §:n 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 4 momentti, 27 §:n 3 momentti, 28 §:n 3 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 ja 32 §, 33 §:n 1 ja 2 momentti, 37 – 39 § ja 42 §:n 2 momentti sekä

lisätään lain 18 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 5 a luku ja 38 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki¹

13 §

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Postiyrityksen tulee vuosittain toimittaa Telehallintokeskukselle selvitys 1 momentissa mainittujen talouksien lukumäärästä. Rajoituksen piirissä voi olla koko maassa enintään 300 taloutta. Telehallintokeskuksen on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

14 §

Jakelusuunnitelmat ja –sopimukset

Telehallintokeskus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisemmat yleiset ohjeet kirjelmä-

Ehdotus

13 §

Poikkeukset keräily- ja jakelutiheydestä

Postiyrityksen tulee vuosittain toimittaa *Viestintävirastolle* selvitys 1 momentissa mainittujen talouksien lukumäärästä. Rajoituksen piirissä voi olla koko maassa enintään 300 taloutta. *Viestintäviraston* on tarvittaessa ratkaistava, mitkä taloudet kuuluvat keräily- ja jakelutiheydestä tehdyn poikkeuksen piiriin.

14 §

Jakelusuunnitelmat ja –sopimukset

Viestintävirasto antaa tarvittaessa yksityiskohtaisemmat yleiset ohjeet kirjelmä-

¹ vahvistettu, tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002

tysten vastaanotossa ja jakelussa tarvittavien laitteiden ja vähäisten rakennelmien sijoittelusta.

tysten vastaanotossa ja jakelussa tarvittavien laitteiden ja vähäisten rakennelmien sijoittelusta.

17 §

Avaamisoikeus

Postipaketin saa avata Telehallintokeskuksen tähän tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Postipaketin sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avattuun postipakettiin on tehtävä Telehallintokeskuksen määräämät merkinnät. Avaamisesta on laadittava siihen osallistuneiden henkilöiden allekirjoittama pöytäkirja, joka on toimitettava Telehallintokeskukselle. Postiyrityksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä mainittuja tehtäviä.

17 §

Avaamisoikeus

Postipaketin saa avata *Viestintäviraston* tähän tehtävään valtuuttama henkilö toisen henkilön läsnä ollessa. Postipaketin sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avattuun postipakettiin on tehtävä *Viestintäviraston* määräämät merkinnät. Avaamisesta on laadittava siihen osallistuneiden henkilöiden allekirjoittama pöytäkirja, joka on toimitettava *Viestintävirastolle*. Postiyrityksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä mainittuja tehtäviä.

18 §

Vastaanottajan selvittäminen

Postiyrityksen tulee pyrkiä selvittämään sellaisen lähetyksen oikea vastaanottaja, joka on todennäköisesti tarkoitettu henkilökohtaiseksi. Jollei vastaanottajaa yrityksistä huolimatta saada selville, palautetaan lähetyksen postin lähettäjälle. Jollei kumpaakaan saada selville, postiyrityksen tulee säilyttää lähetyksen. Postipaketti, jonka sisältö on pilaantunut, saadaan kuitenkin hävittää.

18 §

Vastaanottajan selvittäminen

Postiyrityksen tulee pyrkiä selvittämään sellaisen lähetyksen oikea vastaanottaja, joka on todennäköisesti tarkoitettu henkilökohtaiseksi. Jollei vastaanottajaa yrityksistä huolimatta saada selville, palautetaan lähetyksen postin lähettäjälle. Jollei kumpaakaan saada selville, postiyrityksen tulee *toimittaa lähetyksen välittömästi Viestintäviraston käsiteltäväksi*. Postilähetyksen, jonka sisältö on todennäköisesti pilaantunut, saadaan kuitenkin hävittää. *Postiyrityksellä ei kuitenkaan ole velvollisuutta toimittaa Viestintävirastoon sellaista avonaista lähetystä, josta ei ilmeisesti ole löydettävissä lähettäjän tai vastaanottajan selvittämistä edistäviä tietoja.*

Lähetyksen, jota postin saaja ei ole halunnut ottaa vastaan, palautetaan lähettäjälle.

Postiyritys saa hävittää muun kuin toden-

23 §

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätös postilaatikkojen sijoittamisesta sekä korvausvelvollisuus

Jos asianosaiset eivät sovi postilaatikkojen sijoittamisesta, siitä määrää kunnan rakennusvalvontaviranomainen ottaen huomioon kysymykseen tulevan paikan muun käytön ja tarkoituksenmukaisen postitoiminnan vaatimukset. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee ratkaisussaan ottaa huomioon myös Telehallintokeskuksen 14 §:n nojalla antamat yleiset ohjeet.

24 §

Toimitusehdot

Ennen kuin postiyritys ottaa käyttöön kotitalouksille tarkoitetut toimitusehdot, ne on toimitettava Telehallintokeskukselle hyväksyttäväksi. Telehallintokeskus ratkaisee asian saatuaan kuluttaja-asiamiehen puoltavan kannan. Asiakkaalle tulee tiedottaa uusista toimitusehdoista vähintään kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

27 §

Kustannuslaskenta

Yleispalvelun tarjoajan on toimitettava laskentajärjestelmien kuvaukset Telehallintokeskukselle.

näköisesti henkilökohtaiseksi tarkoitetun postilähetyksen, jota ei voida toimittaa vastaanottajalle tai jota tämä ei ole halunnut vastaanottaa ja jonka palauttamisesta ei ole sovittu postilähetyksen lähettäjän kanssa.

23 §

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätös postilaatikkojen sijoittamisesta sekä korvausvelvollisuus

Jos asianosaiset eivät sovi postilaatikkojen sijoittamisesta, siitä määrää kunnan rakennusvalvontaviranomainen ottaen huomioon kysymykseen tulevan paikan muun käytön ja tarkoituksenmukaisen postitoiminnan vaatimukset. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee ratkaisussaan ottaa huomioon myös *Viestintäviraston* 14 §:n nojalla antamat yleiset ohjeet.

24 §

Toimitusehdot

Ennen kuin postiyritys ottaa käyttöön kotitalouksille tarkoitetut toimitusehdot, ne on toimitettava *Viestintävirastolle* hyväksyttäväksi. *Viestintävirasto* ratkaisee asian saatuaan kuluttaja-asiamiehen puoltavan kannan. Asiakkaalle tulee tiedottaa uusista toimitusehdoista vähintään kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

27 §

Kustannuslaskenta

Yleispalvelun tarjoajan on toimitettava laskentajärjestelmien kuvaukset *Viestintävirastolle*.

28 §

Yhteistoimintavelvoite

Postiyrietysten välisten sopimusehtojen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset. Sopimuksen tulee sisältää luovutusehdot ja hinnoitteluperusteet. Sopimuksessa on otettava huomioon tässä laissa säädettyjen laatuvaatimusten noudattaminen. Postiyrietyksen on toimitettava sopimus Telehallintokeskukselle, jonka katsotaan hyväksyneen sopimuksen, jos se ei ole muuta ilmoittanut kuukauden kuluessa sopimuksen toimitamisesta. Jos Telehallintokeskus katsoo, ettei sopimus täytä tässä momentissa tai muualla laissa asetettuja vaatimuksia, se voi asettaa postiyrietykselle kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa sopimusta on muutettava.

5 luku

Postitoiminnan ohjaus ja valvonta

30 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Telehallintokeskuksen tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Telehallintokeskuksen on vuosittain julkaittava kertomus 5 §:ssä säädettyjen laatustandardien noudattamisesta.

31 §

Valvontamaksut

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää Telehallintokeskuksen suorittamasta valvonnasta postiyrietyksiltä perittävät, tässä laissa tarkoitetun toiminnan liikevaihtoon suhteutetut maksut siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Maksujen suuruus on määrättävä siten, että ne kattavat viranomaistoiminnasta aiheutuneet kustannukset.

28 §

Yhteistoimintavelvoite

Postiyrietysten välisten sopimusehtojen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset. Sopimuksen tulee sisältää luovutusehdot ja hinnoitteluperusteet. Sopimuksessa on otettava huomioon tässä laissa säädettyjen laatuvaatimusten noudattaminen. Postiyrietyksen on toimitettava sopimus *Viestintävirastolle*, jonka katsotaan hyväksyneen sopimuksen, jos se ei ole muuta ilmoittanut kuukauden kuluessa sopimuksen toimitamisesta. Jos *Viestintävirasto* katsoo, ettei sopimus täytä tässä momentissa tai muualla laissa asetettuja vaatimuksia, se voi asettaa postiyrietykselle kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa sopimusta on muutettava.

5 luku

Postitoiminnan ohjaus ja valvonta

30 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Viestintäviraston* on vuosittain julkaittava kertomus 5 §:ssä säädettyjen laatustandardien noudattamisesta.

31 §

Valvontamaksut

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää *Viestintäviraston* suorittamasta valvonnasta postiyrietyksiltä perittävät, tässä laissa tarkoitetun toiminnan liikevaihtoon suhteutetut maksut siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Maksujen suuruus on määrättävä siten, että ne kattavat viranomaistoiminnasta aiheutuneet kustannukset.

32 §

Tiedonsaantioikeus

Sen estämättä mitä salassapidosta muualla säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Telehallintokeskuksella on oikeus saada postiyritykseltä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja postiyrityksen taloudesta ja sen harjoittamasta tämän lain mukaisesta toiminnasta.

(uusi)

32 §

Tiedonsaantioikeus

Sen estämättä mitä salassapidosta muualla säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja *Viestintävirastolla* on oikeus saada postiyritykseltä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja postiyrityksen taloudesta ja sen harjoittamasta tämän lain mukaisesta toiminnasta.

5 a luku

Postinkulun varmistustehtävät

32 a §

Viestintäviraston postinkulun varmistustehtävät

Postinkulun varmistustehtävät kuuluvat Viestintävirastolle. Viestintäviraston on pyrittävä selvittämään postiyrityksen sille 18 §:n 1 momentin mukaisesti toimittaman postilähetyksen vastaanottaja tai lähettäjä.

Viestintävirastolla on postinkulun varmistustehtäviä hoitaessaan oikeus avata suljettu kirje, jos:

1) se on välttämätöntä postilähetyksen vastaanottajan tai lähettäjän selvittämiseksi; tai

2) on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle.

Viestintävirastolla on postinkulun varmistustehtäviä hoitaessaan oikeus avata postipaketti, jos:

1) lähetys on vahingoittunut ja avaaminen on välttämätöntä sisällön suojaamiseksi tai sen kunnan toteamiseksi;

2) on syytä epäillä, että lähetys saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle tai;

3) kyseessä on lähetys, jota postiyritys ei ole voinut toimittaa postin saajalle eikä palauttaa lähettäjälle.

Viestintävirastossa postinkulun varmistustehtävää hoitava henkilö saa avata postilähetyksen vain toisen henkilön läsnä ollessa. Avatun postilähetyksen sisältöä ei saa

tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Avatun lähetyksen päälykseen tai lähetyksen mukana seuraavaan erilliseen liitteeseen on merkittävä avaamisen syy, aika ja paikka sekä säännös, jonka nojalla lähetys on avattu. Avaajien on allekirjoitettava merkintä. Avaamisesta on tehtävä myös 17 §:ssä tarkoitettu pöytäkirja.

32 b §

Lähetyksen palauttaminen postiyritykselle

Jos avattu lähetys sisältää tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa eteenpäin, Viestintäviraston on palautettava lähetys postiyritykselle avaamisesta tehtyine merkintöineen. Viestin luottamuksellisuuden varmistamiseksi lähetys on palautettava suljettuna. Postiyritykselle on toimitettava myös lähetyksestä löydetyt osoitetiedot tai muut sellaiset tiedot, joiden avulla lähetys voidaan toimittaa eteenpäin.

Postiyrityksen on toimitettava Viestintävirastosta saamansa lähetys avaamisesta tehtyine merkintöineen eteenpäin, jos vastaanottaja tai lähettäjä kyetään selvittämään lähetykseen sisältyneiden tietojen perusteella.

Postiyritys voi periä maksun paketin uudelleen kuljettamisesta ja palauttamisesta sekä kuluttajasuojalain (38/1978) 6 luvun etämyyntisäännösten mukaisesti palauttavasta lähetyksestä.

32 c §

Avatun lähetyksen säilyttäminen ja hävittäminen

Ellei avatusta postilähetyksestä löydetä tietoja, joiden perusteella se voidaan toimittaa eteenpäin, Viestintäviraston on säilytettävä lähetys kuuden kuukauden ajan. Säilytysaika lasketaan lähetyksen avaamispäivästä.

Jos 18 §:ssä tarkoitettun lähetyksen vastaanottajaa tai lähettäjä ei ole saatu selville kuuden kuukauden säilytysajan kuluessa, lähetys on hävitettävä tarkoituksenmukaisella, viestin luottamuksellisuuden turvaavalla tavalla. Jos lähetys sisältää muuta

kuin henkilökohtaiseksi tarkoitetun viestin, sen muu sisältö voidaan myydä sopivaksi katsotulla tavalla.

Lähetysten sisällön myynnistä kertyneet varat tuloutetaan Viestintävirastolle vähennyinä myynnistä kertyneillä kuluilla. Myös lähetysten sisältämät rahat tilitetään Viestintävirastolle.

Lähetys saadaan hävittää 1 momentissa säädettyä määräaikaan noudattamatta, jos kyseessä on:

1) lähetys, jonka sisältö on todennäköisesti pilaantunut;

2) lähetys, jonka sisältö voi aiheuttaa vaaraa terveydelle tai omaisuudelle; tai

3) lähetys, jota ei ilmeisesti ole tarkoitettu henkilökohtaiseksi tai jonka säilyttäminen on muusta vastaavasta syystä ilmeisen tarpeetonta.

32 d §

Virkavastuu

Viestintävirastoon myös muussa kuin virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelusuhteessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan postinkulun varmistustehtäviä.

32 e §

Viestintäviraston kustannukset

Edellä 31 §:ssä tarkoitettua postiyhtäisyyttä perittävää valvontamaksua määrättäessä otetaan huomioon myös Viestintävirastolle postinkulun varmistustehtävistä aiheutuneet kustannukset.

6 luku

Pakkokeinot, seuraamukset ja muutoksenhaku

33 §

Pakkokeinot

Jos postiyhtäisyys rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä,

6 luku

Pakkokeinot, seuraamukset ja muutoksenhaku

33 §

Pakkokeinot

Jos postiyhtäisyys rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä,

Telehallintokeskus voi velvoittaa postiyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Telehallintokeskus voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään joko osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Viestintävirasto voi velvoittaa postiyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään joko osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

37 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Joka on tyytymätön postiyrityksen 14 §:n perusteella tekemään suunnitelmaan tai postinjakeluun, voi saattaa asian Telehallintokeskuksen ratkaistavaksi. Ratkaisupyyntö on annettava Telehallintokeskukselle kuudenkymmenen päivän kuluessa kysymyksessä olevan seikan tiedoksisaamisesta. Sille, joka aikoo hakea itseään koskevaan seikkaan Telehallintokeskuksen ratkaisua, on annettava opastusta ratkaisun pyytämässä.

Telehallintokeskuksen ratkaisultaan eivät kuitenkaan kuulu postiyrityksen ja asiakkaan välisiä sopimussuhteita tai korvausvastuuta koskevat asiat.

38 §

Muutoksenhaku

Muutosta valtioneuvoston, liikenne- ja viestintäministeriön, Telehallintokeskuksen ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtioneuvosto, liikenne- ja viestintäministeriö ja Telehallintokeskus voivat päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes asia on ratkaistu.

37 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Joka on tyytymätön postiyrityksen 14 §:n perusteella tekemään suunnitelmaan tai postinjakeluun, voi saattaa asian *Viestintäviraston* ratkaistavaksi. Ratkaisupyyntö on annettava *Viestintävirastolle* kuudenkymmenen päivän kuluessa kysymyksessä olevan seikan tiedoksisaamisesta. Sille, joka aikoo hakea itseään koskevaan seikkaan *Viestintäviraston* ratkaisua, on annettava opastusta ratkaisun pyytämässä.

Viestintäviraston ratkaisultaan eivät kuitenkaan kuulu postiyrityksen ja asiakkaan välisiä sopimussuhteita tai korvausvastuuta koskevat asiat.

38 §

Muutoksenhaku

Muutosta valtioneuvoston, liikenne- ja viestintäministeriön, *Viestintäviraston* ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtioneuvosto, liikenne- ja viestintäministeriö ja *Viestintävirasto* voivat päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes asia on ratkaistu.

Voimassa oleva laki

(uusi)

38 a §

Viestintäviraston valitusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos hallinto-oikeus on kumonnut Viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

7 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Telehallintokeskuksella on oikeus saada virka-apua poliisilta, tulliviranomaisilta ja rajavartiolaitokselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöön panemiseksi.

42 §

Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen

Telehallintokeskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä postimerkkejä vastaavan postimaksumerkinnän muodosta, sijoittamisesta kirjellähetykseen ja sen muusta käytöstä.

7 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Virka-apu

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, tulliviranomaisilta ja rajavartiolaitokselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöön panemiseksi.

42 §

Postimerkkien julkaiseminen ja postimaksumerkinnän käyttäminen

Viestintävirasto voi tarvittaessa antaa määräyksiä postimerkkejä vastaavan postimaksumerkinnän muodosta, sijoittamisesta kirjellähetykseen ja sen muusta käytöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

Toimenpiteisiin tämä lain täytäntöön panemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaisiin 18 §:ssä tarkoitettuihin lähetyksiin ja postitoimintalain (907/1993) 9 §:n mukaisiin lähetyksiin, jotka on jätetty postiyrityksen kuljettaviksi ennen tämän lain voimaantuloa.